

Pradell

Vilada

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Antiga parròquia de Gardilans
Emplaçament Damunt de la carretera de Vilada a Borredà, sota la masia Casa Sant Pere

Coordenades:

Latitud: 42.13626
Longitud: 1.96041
UTM Est (X): 414087
UTM Nord (Y): 4665428

Classificació

Número de fitxa 08299 - 40
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XV
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: La casa ha estat restaurada recentment i mostra molt bon aspecte, sobretot pel respecte que hi ha hagut de l'estructura original i la utilització de materials.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08300A003000630000SD
Autoria de la fitxa Albert Rumbo Soler i Isaac Soca Torres / Martí Picas INSITU SL
Data de registre de la fitxa: dj., 28/03/2002 - 01:00

Descripció

Pradell és una gran casa pairal. L'edifici principal, actual residència dels propietaris, és de planta rectangular, amb una coberta de teula aràbiga a dues aigües i amb la biga carenera encarada de nord a sud. Es compon d'uns baixos, dues plantes superiors i unes golfes. Com la major part de masies de la zona, té els baixos destinats a l'estabulació de bestiar i els pisos superiors es fan servir d'habitatge. La portalada principal conserva una gran llinda de pedra a sobre la qual hi ha un petit arc de descàrrega, que substitueix una gran arcada de la qual encara se'n conserva l'arrancament, i a la que veiem incisa la data 1816 flanquejant la marca de la creu i cornamenta de boc de Casa Pradell. A la segona planta, per la façana de migdia, hi tenia una arcada de grans dimensions, que s'ha mig tapiat i s'ha convertit en una galeria vidriada. La resta d'obertures són petites, però molt sòlides i robustes. La majoria corresponen al segle XVIII i tenen les llindes i els muntants de pedra. El conjunt de la façana ha estat restaurat recentment respectant materials i els acabats de l'edifici tradicional, inclòs l'arrebossat de calç original. L'interior conserva el seu caràcter tradicional per bé que s'ha adaptat a la modernitat dels nous temps.

La casa, disposa alguns elements que s'emmarquen dins els espais habituals de treball tradicional de la masia catalana que són destacables per la qualitat i l'harmonia del conjunt. Així doncs al voltant de la façana sud, trobem el barri caracteritzat per un terra enllosat, però sobretot, de pedres de gairell. El barri, tancat, està envoltat pel sector sud per una gran nau de principis de segle XX amb coberta de teula a doble vessant i el carener d'est a oest. La nau tenia funcions de cort de porcs i fusteria. Aprofitant el desnivell del terreny el femer es va construir sota el nivell de les corts mitjançant una gran volta de pedra. L'accés al femer es fa per la façana oest la qual està decorada per un arc de pedra de molt bona qualitat, i un finestró i òcul de maó. Al costat de l'edifici principal s'hi aixeca una altra caseta, d'estables, planta baixa i pis, molt més moderna i sòbria, la masoveria de Pradell. La façana nord disposa d'una entrada secundària situada sobre unes escales de pedra i al costat del pou de la casa. Aquest accés directament s'obra al pis de la casa, al qual s'hi ha afegit una petita ampliació d'època moderna.

Darrere de la casa hi ha un altre espai de gran qualitat: el conjunt l'era i la pallissa. L'era està completament enrajolada i s'ha regularitzat el terreny mitjançant un petit mur de contenció elevat al sector sud. Al sector nord de l'era està completament tancat per la pallissa, la qual disposa d'un adossat amb funcions de cobert al seu costat oest. La pallissa disposa de dos nivells interiors fets per un terra enfustat, per bé que només té una gran obertura feta mitjançant un arc. La coberta és a doble vessant amb el carener orientat de nord a sud.

Observacions:

La pallissa potser és l'element més característic d'aquesta masia, sobretot per les seves enormes dimensions.

Història

Les notícies del mas Pradell de Gardilans apareixen ja a mitjan segle XV, però de forma molt esparsa. L'octubre de 1438 trobem a Galceran de Pradell signant els capítols matrimonials de la seva filla Margarida, que havia de maridar amb Bernat Gaig, sastre de la Pobla de Lillet. A Galceran de PA partir del segle següent les notícies que tenim dels Pradell comencen a ser molt més freqüents a la documentació. Per una banda, en els llevadors de censos del monestir de la Portella, que en tenia el domini directe, i, per l'altre, a la cort del batlle de Palmerola. Les notícies provinents de la cort del batlle es deuen a les relacions amb els veïns, que no sempre van ser cordials. Veiem enfrontaments sobretot amb els tinentes de masos de Borredà, com els Capdevila, pel dret a empriuar a Gardilans. Amb alguns d'ells es van establir autèntiques bandositats, que es van anar acabant a mesura que disminuïen els terrenys comunals. D'altra banda, la documentació també deixa veure les relacions endogàmiques que es van mantenir amb les cases veïnes (el Soler, Casa Sant Pere, les Eres de Gardilans...). A mitjan segle XVIII el patrimoni dels Pradell ocupava àmplies extensions de territori. Encara que de forma fragmentada, tenien terres a les parròquies de Borredà, la Quar i Sant Joan de Vilada. A partir de la segona meitat del segle XVIII les terres de Pradell van anar

disminuint, en favor d'altres propietaris. Actualment, la família Soler, que hi resideix des del segle XVIII encara viu al mas, però l'explotació d'aquest ja no la fan de forma directa.

Bibliografia

SOCA (en curs: s. p).

